

افغانستان آزاد - آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Scientific

علمی

بازتایپ توسط: لاله - هوادار سازمان انقلابی افغانستان

۱۰ نومبر ۲۰۱۱

تضاد اساسی شیوه تولید سرمایه داری

تضاد اساسی در هر جامعه طبقاتی، تضاد بین نیرو های مؤلده و مناسبات تولیدی است. در نتیجه تولید سرمایه داری، تضاد اساسی بین خصلت اجتماعی تولید و خصلت خصوصی مالکیت بر وسایل تولید (یا خصلت سرمایه ای نیرو های مؤلده) می باشد. اگر در دوران فیودالی مالک ابزار تولید خود تولید کننده مستقیم هم بود، در سیستم سرمایه داری، محصولات و تمام ابزار تولید به طور اجتماعی تولید می شوند و وسایل تولید به اجتماعی به کار می افتند. اما مالک آنها نه خود تولید کنندگان بلکه سرمایه داران می باشند: "ابزار تولید و خود تولید هر دو اجتماعی شده اند اما آنها مغلوب آن شکلی از تصاحب می شوند که بر پایه تولید خصوصی فردی به وجود آمده است، یعنی شرایطی که در آن هر کس صاحب تولید خود می باشد و آن را به بازار می آورد."^۱

خصلت تولید تغییر نکرده و شکل مالکیت همچنان خصلت سابق خود را (مالکیت خصوصی بر وسایل تولید) حفظ نموده است. تضاد اساسی و آشتی ناپذیر شیوه تولید سرمایه داری در اینجا نمایان می شود: تضاد بین خصلت اجتماعی تولدی و شکل مالکیت بر وسایل تولید و تسلط بر پروسه تولید که خصلت خصوصی دارد. تضاد اساسی در سطح طبقات اجتماعی به شکل تضاد میان دو طبقه اساسی جامعه سرمایه داری یعنی پرولتاریا و بورژوازی بروز می کند.

در سیستم ما قبل سرمایه داری کار مزدوری جنبه استثنائی و فرعی در مجموع تولید اجتماعی داشت. دهقانی که گهگاه به کار مزدوری اشتغال می ورزید خود متصرف زمین و صاحب ابزار تولیدی بود که به وسیله آن می توانست در موقع ضروری احتیاجات معیشتی خود را بر آورده کند. قوانین صنفی روابط بین شاگرد و استاد کار را تعیین می کرد. اما با اجتماعی شدن ابزار تولید و تمرکز آن در دست سرمایه داران و همچنین با تلاشی نظام فیودالی، تجزیه دهقانان و بیرون رانده شدن آنان از زمین، کار مزدوری گسترش می یابد و از یک استثناء به یک قاعده عمومی، از جنبه فرعی تولید به جنبه غالب تولید تبدیل می گردد. کار مزدوری موقت به کار مزدوری ابدی تبدیل می شود. بیش از پیش از پیش دو طبقه در مقابل هم صف آرائی می کنند: از یکطرف طبقه کارگر معاصر

^۱ - انگلس: "انتهی دورینگ"

(پرولتاریا) که فاقد هر گونه وسایل تولید است و از طرف دیگر صاحبان وسایل تولید و سرمایه (سرمایه داران) و نمایندگان آنان که بر پروسه تولید و نهاد های روبنائی مسلطند، یعنی به طور کلی طبقه بورژوازی:
"بین ابزار تولید که در دست سرمایه داران متمرکز شده بود و تولید کنندگان که هیچ چیز جز نیروی کار خود را در اختیار نداشتند، جدائی کامل به وجود آمد. تضاد میان تولید اجتماعی و تصاحب سرمایه داری به شکل تضاد میان پرولتاریا و بورژوازی بروز کرد."^۲
تضاد اساسی سیستم سرمایه داری در زمینه تولید، در سطح کل جامعه، به صورت تضاد میان تشکیلات سازمان یافته تولید در یک کارخانه و هرج و مرج تولید در سطح تمامی جامعه بروز می کند.

*****

بر گرفته از کتاب مبانی و مفاهیم مارکسیسم

---

²- انگلس: "انتهی دورینگ"